

בנק ירושלים

**דוח על הסיכונים:
גילוי בהתאם לנדבך 3
ומידע נוסף על הסיכונים
ליום 30 בספטמבר 2019**

הדוח על הסיכונים ומידע פיקוחי נוסף בדבר הון פיקוחי על פי הוראות באזל III הכולל תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו על ידי הבנק נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת: <https://www.bankjerusalem.co.il> כמו כן, הדוח על הסיכונים של הבנק נמצא באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך www.magna.isa.gov.il.

2	תוכן העניינים
3	אינדקס טבלאות הגילוי
9	חלק 2 – יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון
13	חלק 3 – הרכב ההון והלימות ההון
21	חלק 4 – יחס המינוף
23	חלק 5 – סיכון אשראי
30	חלק 5א – סיכון אשראי של צד נגדי
33	חלק 6 – סיכון נזילות

אינדקס טבלאות הגילוי

פרק	טבלה מס'	נושא	עמוד
	טבלה 1:	יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)	9
2	טבלה 2:	סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)	12
3	טבלה 3:	תמצית הרכב ההון הרגולטורי לצורך חישוב יחס הון	15
	טבלה 4:	הרכב ההון הפיקוחי (CC1)	16
4	טבלה 5:	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1)	21
	טבלה 6:	יחס המינוף (LR2)	22
	טבלה 7:	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים	23
	טבלה 8:	איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)	25
	טבלה 9:	נתונים על הפחתת סיכון אשראי (CR3)	26
	טבלה 10:	חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקלות סיכון (CR5)	27
	טבלה 11:	ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)	30
5א	טבלה 12:	הקצאת הון בגין התאמת שערור לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)	31
	טבלה 13:	סיכון שוק בגישה סטנדרטית (MR1)	32
6	טבלה 14:	מתכונת גילוי על יחס כיסוי הנזילות (LIQ1)	34
	טבלה 15:	מילון מונחים	37
	טבלה 16:	אינדקס	37

הדוח על הסיכונים - כללי

אנו מתכבדים להגיש דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2019 (להלן: "דוח על הסיכונים"). הדוח על הסיכונים, ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים.

דוח על הסיכונים זה כולל מידע נלווה ומשלים לדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ.

הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות של הבנק להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון.

אריאל לוינגר
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 26 בנובמבר 2019

מטרה ועקרונות הגילוי

דוח זה נערך בהתאם לשינוי בהוראה 651 "דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. כתוצאה מכך מבנה ותוכן הדוח השתנו משמעותית בהשוואה לדוחות העבר.

המידע שנכלל בדוח זה כולל את דרישות הגילוי שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור 651 "דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" של בנק ישראל שמבוססת על פרסומים של וועידת באזל (להלן: נדבך 3) ודרישות הגילוי על הסיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות הגילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (ה-FSF) ודרישות הגילוי שפורסמו על ידי צוות משימה (ה-EDTF) שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (ה-FSB) לשיפור פרקטיקות הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים (להלן: EDTF). כמו כן, נכללו דרישות הגילוי הנוספות בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו (להלן: מידע אחר).

לאור זאת, הדוח כולל, בין היתר, את דרישות הגילוי הבאות, ככל שרלוונטי:

- גילוי על הסיכונים והחשיפות אליהם חשוף הבנק ואופן ניהולם.
- גילויים כמותיים על דרישות ההון ועל נכסי הסיכון בגין חשיפות אשראי, שוק ותפעולי;
- גילוי על חשיפות לסיכונים האחרים אליהם חשוף הבנק מעצם טבען של הפעילויות העסקיות שלו, כגון: סיכון משפטי, סיכון ציות, סיכון רגולטורי וסיכון סביבתי;
- מידע כמותי ואיכותי בדבר שינויים משמעותיים שחלו מאז פרסום הדוח שנתי לשנת 2018 בחשיפות הבנק לסיכונים אלה ואחרים ואופן ניהולן;
- גילויים מכוח המלצות של EDTF ומקורות אחרים כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים ושינויים מהותיים במידע איכותי שנדרש מכוח המלצות כאמור.

הדוח נערך בהתאם לעקרונות המפורטים להלן:

- בהתאם להוראת הדיווח לציבור 651 "דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים" הדיווח הרבעוני הינו מצומצם יותר ביחס לדיווח השנתי. לדיווח רחב יותר ראה את **הדוח על הסיכונים (נדבך 3) לשנת 2018**.
- לגבי נתונים כמותיים שנכללו בגילויים קודמים במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3 או במסגרת דרישות גילוי נוספות כאמור לעיל, הוצגו נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.
- המידע מבוסס בחלקו על מידע פיננסי שמוצג בדוחות הכספיים של הבנק אשר משמשים בסיס לחישובים של יחסים רגולטוריים בהתאמות הנדרשות ובחלקו על הערכות פנימיות ומודלים פנימיים. לאור זאת, חלק מהמידע הינו בגדר אומדן לא מבוקר ו/או מייצג מידע שהינו בגדר מידע צופה פני עתיד.
- מידע רלוונטי נוסף בדבר חשיפה לסיכונים מסוימים והיבטים נוספים שהגילוי לגביהם נדרש בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, ניתן למצוא בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.
- מידע איכותי מפורט ברובו במסגרת הדוח השנתי, למעט אם חלו שינויים מהותיים בתקופה המדווחת. לאור זאת, יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם **הדוחות הכספיים לשנת 2018** ועם **הדוח על הסיכונים (נדבך 3) לשנת 2018**.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

מסגרת הוראות רגולטוריות

בנק ירושלים בע"מ מפוקח על ידי בנק ישראל (להלן: "הפיקוח על הבנקים"), אשר מקבל מידע על הלימות ההון של הבנק וקובע את דרישות ההון הפיקוחיות המינימאליות בישראל, וכן קובע מסגרת הוראות רגולטוריות לניהול בנקאי תקין ולדיווח. הוראות חוק ורגולציה אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2018 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

נב"ת 332

ביום 28 לפברואר 2019 פורסם תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 332 שעניינה רכישה עצמית של מניות על ידי תאגידים בנקאיים.

במסגרת התיקון הותר לתאגיד בנקאי לבצע רכישה עצמית של מניותיו בכפוף לתנאים מסויימים. תנאי בסיס לביצוע הרכישה העצמית הינו עמידה בתנאי החלוקה של חוק החברות ותנאי נב"ת 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. הרכישה הוגבלה ל-3% מההון המונפק והנפרע (ביחס לכל תכנית רכישה שתיקבע). תכנית כאמור צריך שתאושר ע"י דירקטוריון התאגיד הבנקאי ותקבל את אישור הפיקוח על הבנקים.

החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח – 2018

ביום 18 במרץ 2018 פורסם ברשומות החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח – 2018. הוראות החוק לפיהן תאגיד בנקאי אינו אמור לפרוע שיק אשר מתקיימות לגביו הגבלות המנויות בחוק, נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019. לפירט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018. ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק שירותי תשלום התשע"ט – 2018

ביום 31 בדצמבר 2018 פורסם חוק שירותי תשלום התשע"ט 2019, שמטרתו להסדיר את מערכת היחסים בין נותן שירותי תשלום לבין המשלם והמוטב. תחולת החוק (למעט לגבי כרטיסים נטענים מסויימים) הינה ביום 1 בינואר 2020. הבנק לומד את הוראות החוק ונערך ליישומן. לפירט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) בנושא הקלות למעבר בין בנקים
חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 פורסם ביום 14 במרץ 2018 ותחילתו 3 שנים מיום פרסומו. על פי התיקון לחוק, הוטלה על הבנקים חובה להיענות לבקשת לקוח (יחיד וכן תאגיד מסוג שקבע הנגיד בכללים) להעביר את הפעילות הפיננסית שלו מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר. נקבע כי על הבנק המעביר ועל הבנק הקולט, לבצע את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים. על פי החוק, לנגיד בהסכמת שר האוצר, קיימת הסמכות לפטור באופן מלא או חלקי בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) מיישומן. בנק ירושלים ביקש, וקיבל, פטור בתנאים מיישום המהלך, למשך שלוש שנים ממועד כניסת החוק לתוקף.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

ביום 5 במרץ 2018 אושר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "חוק חדלות פירעון החדש") אשר נכנס לתוקף בחודש ספטמבר 2019. לפירט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) באמצעות תיקון מס' 57 לחוק הגנת הצרכן – מענה טלפוני

ביום 25 ליולי 2018 פורסם תיקון (מס' 57) לחוק הגנת הצרכן, אשר חייב כל תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לתת ללקוח מענה אנושי מקצועי, לכל היותר תוך 6 דקות ממענה הניתב לשיחת הלקוח. החוק נכנס לתוקף ביום 25.7.19. לפירט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018. ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נב"ת 426 – מענה טלפוני אנושי מקצועי

ביום 12 ביוני 2019 פורסם נב"ת 426 המסדיר את ההוראות החלות על הבנקים בהקשר למתן מענה טלפוני אנושי במוקדי הבנק. עיקרי הנב"ת הם:

הבנק מחויב לתת מענה אנושי מקצועי במוקד טלפוני תוך 6 דקות מתחילת השיחה.

לאזרח ותיק (לקוח מגיל 75), יש לתת עדיפות בנתב השיחות של המוקד.

על הבנק לאסוף ולנטר נתונים אודות דפוס המענה וזמני ההמתנה במוקד ולהסדיר מערך דיווח תקופתי להנהלה, שיכלול מידע ניהולי רלבנטי לשיפור איכות ויעילות המענה.

הבנק נדרש לפרסם באתר האינטרנט, נתונים מסויימים אודות המענה במוקד הטלפוני.

תחולת הנב"ת – החל מ- 25/7/19 (למעט הסעיף לגבי אזרחים ותיקים, שתחולתו החל מה-1.1.20).

הבנק מיישם את הוראות הנב"ת שנכנסו לתוקף ונערך להשלים את ההוראות לגבי אזרחים ותיקים.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016, פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר יצר הסדר כולל לשיתוף נתוני אשראי המרוכזים, בין היתר, בנקים. ריכוז הנתונים מתבצע על-ידי בנק ישראל, אצלו מרוכז המאגר.

על-פי החוק, על כל גוף הנותן אשראי וגופים נוספים כפי שנקבעו בחוק, נקבעה חובה להעביר מידע לבנק ישראל על לקוחותיו. המידע כולל מסגרות אשראי, עמידה או אי עמידה בהתחייבויות הלקוח לאותו גוף ועוד.

ביום 12 באפריל 2019 מערכת נתוני אשראי שהוקמה על-ידי בנק ישראל, מכח החוק, עלתה לאוויר.

הבנק השלים את העמידה בדרישות החוק, ובהתאם מיישם את הוראותיו.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 סעיף 6 לדוחות הכספיים.

נב"ת 359A – מיקור חוץ

ביום 8 באוקטובר, 2018 פורסם נב"ת 359A בנושא מיקור חוץ הקובע עקרונות והנחיות על פיהם נדרשים הבנקים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ. במסגרת ההוראה נקבעו חובות החלות על הדירקטוריון ועל ההנהלה של הבנק, בין השאר, בקשר עם האחריות הכוללת למיקור חוץ ואישור התקשרויות מהותיות (החלים על הדירקטוריון) ובקשר עם קביעת ואישור מדיניות.

במסגרת הנב"ת בוטלה הוראה 359 העוסקת בקשרי תאגידים בנקאיים עם מתוכים ונקבעו בו הוראות לעניין הפניית לקוחות לתאגיד הבנקאי.

תחולת הנב"ת החל מיום 31 במרץ, 2020, אך הבנק רשאי ליישם את מרבית הוראות הנב"ת (למעט פניה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לבנק לקבלת, אשר מותנית בתחילת הפעילות של מאגר נתוני אשראי לפי חוק נתוני אשראי) לפני מועד התחולה, ככל שהוא עומד במלוא הדרישות לפי הנב"ת.

הבנק השלים את העמידה בדרישות הנב"ת, ובהתאם מיישם את הוראותיו. ליישום הנב"ת לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נב"ת 367 - בנקאות בתקשורת

ביום 7 במאי 2019 פורסם ונכנס לתוקפו תיקון בהוראת נב"ת 367 - בנקאות בתקשורת. התיקון הגדיר כי גם הפקס נכנס לגדר "ערוץ תקשורת" המחייב התנהלות הכפופה להוראות הנב"ת, החל מיום 1 בינואר 2020.

בנוסף, במטרה להשוות בין תנאי חשבון מקוון לבין אלו של חשבון שנפתח בסניף - בוטל סעיף "הגבלות על חשבון מקוון".

הקלה נוספת שניתנה מתייחסת לפעולות כמו העברות, תשלומים ופעולות אחרות למוטבים, ביטלה את החובה לעשות שימוש בגורם אימות לעניין זה, והשאירה זאת לשיקול דעת הבנק.

הבנק בוחן את יישום ההקלות שנובעות מתיקון זה.

יחסים פיקוחיים עיקריים וסקירת ניהול סיכונים ונכסי סיכון **[נדבר 3]** **יחסים פיקוחיים עיקריים (KM1)**

טבלה מספר 1 – יחסים פיקוחיים עיקריים:

ה	ד	ג	ב	א	
30.9.2018	31.12.2018	31.03.2019	30.06.2019	30.09.2019	על בסיס מאוחד ליום:
					הון זמין (במיליוני ש"ח)
864.2	872.1	879.7	906.3	908.0	1 הון עצמי רובד 1
864.2	872.1	879.7	906.3	908.0	א1 הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
864.2	872.1	879.7	906.3	908.0	2 הון רובד 1
864.2	872.1	879.7	906.3	908.0	א2 הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
1,232.6	1,237.6	1,247.1	1,261.7	1,258.6	3 הון כולל
1,232.6	1,237.6	1,247.1	1,261.7	1,258.6	א3 הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
					נכסי סיכון משוקללים (RWA) (במיליוני ש"ח)
8,255.1	8,338.5	8,659.6	8,888.3	9,023.8	4 סך הכל נכסי סיכון משוקללים (RWA)
					יחסי הלימות הון (באחוזים), לפי הוראות המפקח על הבנקים
10.5%	10.5%	10.2%	10.2%	10.1%	5 יחס הון עצמי רובד 1
10.5%	10.5%	10.2%	10.2%	10.1%	א5 יחס הון עצמי רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
10.5%	10.5%	10.2%	10.2%	10.1%	6 יחס הון רובד 1
10.5%	10.5%	10.2%	10.2%	10.1%	א6 יחס הון רובד 1, לפני השפעת הוראות מעבר
14.9%	14.8%	14.4%	14.2%	13.9%	7 יחס הון כולל
14.9%	14.8%	14.4%	14.2%	13.9%	א7 יחס הון כולל, לפני השפעת הוראות מעבר
9.9%	9.9%	9.9%	9.9%	9.9%	א11 יחס הון עצמי רובד 1 הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
0.6%	0.5%	0.3%	0.3%	0.2%	א12 יחס הון עצמי רובד 1 זמין, מעבר לנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
					יחס המינוף, לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽²⁾
14,456.3	14,139.2	14,708.6	14,331.3	14,527.1	13 סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
6.0%	6.2%	6.0%	6.3%	6.3%	14 יחס המינוף (באחוזים)
6.0%	6.2%	6.0%	6.3%	6.3%	א14 יחס המינוף, לפני השפעת הוראות מעבר (באחוזים)
					יחס כיסוי נזילות, לפי הוראות המפקח על הבנקים⁽³⁾
2,080.9	2,174.6	2,141.7	2,371.5	1,944.1	15 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
690.3	676.0	875.6	786.1	751.8	16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
308%	325%	247%	305%	261%	17 יחס כיסוי נזילות (באחוזים)

(1) לרבות דרישות הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

(2) ראה להלן בפרק "יחס המינוף" להרחבה בנושא.

(3) ראה להלן בפרק "יחס כיסוי הנזילות" להרחבה בנושא.

הירידה ביחס ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2019 לעומת היחס ליום 31 בדצמבר 2018, נובע בעיקר מגידול בסך של 8.2% בנכסי הסיכון כתוצאה מגידול של כ- 9% ביתרות האשראי לציבור.

סיכונים מובילים ומתפתחים

[EDTF]

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר הסיכונים ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).
 - **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.
- במהלך התקופה לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים ומובילים בבנק. באשר להמלצות ועדת שטרום ראה פרק 2.1 "מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים" [בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018](#).

ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מודל עסקי	איומים אשר יכולים לבנוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים כולל שינויים טכנולוגיים.
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות.
סיכון ציות	הסיכון שעל הבנק תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, הפסד פיננסי כתוצאה מהתממשות הסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk) ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור.
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק.
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה.

תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם

- **סיכון מודל עסקי**: בשנים האחרונות עולם הבנקאות עובר שינויים משמעותיים ובקצב מהיר מבעבר. הבנק פועל בין היתר במגזרי פעילות ייחודיים בעיקר בתחום המשכנתאות. שינוי משמעותי בתחום פעילות זה יכול לגרום להשפעה משמעותית. הבנק פועל לעדכון התכנית האסטרטגית תוך בחינת ביצוע צעדים בתחומי החדשנות, הטכנולוגיה, מבנה הפעילות, ועוד כדי לתת מענה מכלול האיומים.
- **סיכון רגולטורי**: הסיכון לתחולה של רגולציה חדשה או הגדלת תחולתה של רגולציה קיימת (ומתפתחת) עלולה להעמיד את הבנק במחויבויות חדשות, אשר התאמות של פעילות הבנק לצורך עמידה בה עלולה לצרוך משאבים. בשנים האחרונות הפיקוח על הבנקים הגדיל את דרישת הלימות ההון, הגביר את הפיקוח על אשראי צרכני, ובד בבד ניתנו הקלות המעודדות את התאגיד הבנקאי להתייעל. דרישות נוספות או לחילופין הקשחת הדרישות הקיימות בתחומי הפעילות של הבנק עלולות להוות מגבלה אפקטיבית במידה ויפעלו באופן נוקשה על הבנק ועשויים להקשות להוציא אל הפועל את האסטרטגיה העסקית של הבנק.

הבנק מנהל את הפעילות העסקית במסגרת תכנון הון המותאם בהתאם לדרישות הפיקוח תוך שמירה על יעדי הון מעבר לדרישה המזערית הנדרשת. במקביל, פועל הבנק ליישום כלים להפחתת נכסי הסיכון, שיפור דרכי ניהול הסיכונים וזאת על מנת להפחית את דרישות ריתוק ההון. למידע בדבר תכנון ההון של הבנק ראה להלן פרק הון והלימות הון.

■ **סיכון ציות:** המשך מגמת הטלת קנסות ועיצומים על בנקים בהקשר להפרות של הנחיות רגולטוריות, כגון בדבר סיוע בהעלמות מס ומניעת מימון טרור והלבנת הון מהווה מוקד תשומת הלב של הנהלת הבנק בכל הקשור למאמץ מתמשך של הבנק בחיזוק הפרקטיקות לניהול סיכונים אלה ומניעתם. בנוסף, הבנק מקדיש תשומת לב מוגברת לסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk) הגלום באופן ההתנהלות של הבנק מול לקוחותיו תוך דגש על התנהלות עסקית ראויה (הגיונות, הוגנות ושקיפות). ניהול סיכון זה בא לידי ביטוי, בין השאר, באופן בו הבנק מיישם פרקטיקות של פניה יזומה ללקוחות, הליכי שיווק ומכירה ומתן שירות ללקוח. לבנק פונקציית ציות אשר אמונה לפעול למניעה וניהול סיכונים אלה בעקביות עם מדיניות ממשל תאגידי של הבנק ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

■ **סיכון סייבר:** הבנק, כמו יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל חשוף להתקפות סייבר ותקריות קיברנטיות. זהו אחד הסיכונים הלא פיננסיים המהותיים אליהם חשופים הבנקים בשל אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק, אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות, גניבת כספים ופגיעה במוניטין הבנק. הנזקים בגין אירועים אלה עשויים להיות גם חשיפת הבנק לתביעות משפטיות ו/או פגיעה בבסיס הלקוחות. הבנק משקיע משאבים רבים בתחום של הגנת הסייבר ואבטחת המידע כדי להגן על נכסי הלקוחות ועל סודיות המידע, החל מהטמעה של מערכות הגנה ואבטחת מידע, ביצוע בקורות וניטור שוטף כל שעות היממה, ביצוע סקרי סיכונים באופן מתמשך, ביצוע סקרי אבטחה וחדירות לכל מערכת ויישום שבשימוש הבנק. הבנק משתמש בכלים ועזרים שונים כדי לשמור על רמת עדכניות גבוהה לגבי מגמות והתפתחויות בתחום הסייבר ופועל באופן מתמיד להגברת מודעות העובדים בתחום זה.

■ **סיכון מאקרו כלכלי וסיכון משקי:** פעילות הבנק תלויה בעיקר בסביבה העסקית ומקרו-כלכלית בישראל. מצב הכלכלה בישראל, מצב המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור וכפועל יוצא רמת ההכנסה של משקי הבית ושיעור האבטלה הם גורמי הסיכון המרכזיים לאיכות תיק האשראי בבנקים שפועלים באשראי קמעונאי ואשראי לדיור. בשלב זה הבנק סבור שלא נשקף סיכון משמעותי, זאת לאור מדדים מקרו כלכליים טובים של ישראל. עם זאת, התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק ומודלים לביצוע תרחישי קיצון, מביאים בחשבון, בזירות המתחייבת את הסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה במשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי ביצועים לתכנון הון שמרני וזהיר וכן בין שיקולי תשואה לסיכון.

סקירת נכסי סיכון משוקללים (OV1)

[נדבך 3]

מדידת החשיפות לסיכונים השונים מבוססת על יתרות בספרי הבנק כפי שנערכו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים החלים על הבנק ובהתאם להנחיות החישוב הספציפיות שנקבעו בהוראות נב"ת 203-209. המדידה עשויה להשתנות בהתאם לשינויים בכללים ובהוראות אלו וכן שינויים נוספים כגון: שינויים בגודל ותמהיל התיק, שינוי באיכות התיק ונתונים כלכליים, וכן שינויים בשיטות החישוב לרבות שיטות להפחתת סיכון (CRM). חשיפות הסיכון המוצגות להלן מבוססות על הכללים שהוגדרו לצורך חישוב ההון הפיקוחי הדרוש במסגרת נדבך 1 על מנת לתמוך בסיכונים אלו.

טבלה 2 – סקירת נכסי סיכון משוקללים:

א	ב	ג
נכסי סיכון משוקללים ⁽¹⁾	משוקללים ⁽¹⁾	דרישות הון מזעריות*
30.09.2019	30.06.2019	30.09.2019
	במיליוני ש"ח	
7,880.8	7,753.2	630.5
91.5	90.3	7.3
0.2	0.6	0.0
-	-	-
153.8	157.8	12.3
8,126.2	8,001.8	650.1
43.7	47.0	3.5
853.9	839.5	68.3
9,023.8	8,888.3	721.9

1	סיכון אשראי ⁽²⁾ ⁽³⁾
6	סיכון אשראי של צד נגדי ⁽³⁾
10	התאמה בגין סיכון אשראי (CVA)
15	סיכון סילוק (Settlement risk)
25	סכומים מתחת לספי הניכוי (כפופים למשקל סיכון 250%)
	סך הכל סיכון אשראי
20	סיכון שוק ⁽³⁾
24	סיכון תפעולי ⁽³⁾
27	סך הכל

(1) לדרישה זו מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור למועד הדיווח.

(2) סיכון אשראי אינו כולל סיכון אשראי של צד נגדי, התאמה בגין סיכון אשראי, סיכון סילוק, חשיפות איגוח וסכומים מתחת לספי הניכוי.

(3) מחושב בהתאם לגישה הסטנדרטית.

הרכב ההון והלימות ההון

מבנה ההון

[נדבך 3]

מבנה ההון הרגולטורי

ההון הרגולטורי הינו הבסיס לחישוב יחס הלימות ההון שמחושב כיחס בין סך ההון הרגולטורי הכשיר לבין נכסים משוקללים בסיכון. מדידת ההון הרגולטורי מבוססת על חלוקת ההון להון עצמי רובד 1 ולהון רובד 2.

ההתאמות הפיקוחיות והניכויים העיקריים מהון עצמי רובד 1 הינם מסים נדחים לקבל נטו בגין הפרשי עיתוי, נכסים בלתי מוחשיים ורווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי (DVA). הניכוי בפועל בבנק הוא מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי (ראה טבלה 7 להלן).

הון רובד 2 כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וכן מכשירי הון וכתבי התחייבות נדחים. מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות שאינם כשירים להכרה בהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ולכן מופחתים בהדרגה לפי הוראות המעבר. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא ההון הפיקוחי – הוראות מעבר, מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות הנדחים שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד להפחתה מלאה ביום 1 בינואר 2022 או בתקופה מוקדמת יותר בתנאים מסוימים.

לאור האמור לעיל, נכון לשנת 2018 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

מגבלות על מבנה ההון

כדי להבטיח כי עיקר ההון הרגולטורי של הבנק הינו ברמת איכות גבוהה, נקבעו בהוראות מגבלות על מבנה ההון. בפרט, בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו המגבלות הבאות:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה. מגבלה זו אינה כוללת את מכשירי ההון שנכללו קודם לתחילת הוראה זו בהון רובד 2 עליון, וזאת בגובה יתרת אותם מכשירים ליום 31 בדצמבר 2013 ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299.

ההון המוחשי (Tangible Common Equity) והלימות הון ביישום מלא של הוראות באזל III

ההון המוחשי מייצג סך הון המניות של הבנק בניכוי נכסים בלתי מוחשיים, מוניטין ומניות בכורה ככל שקיימות. יחס ההון המוחשי הינו השיעור של ההון המוחשי מתוך הנכסים המוחשיים של הבנק (סך הנכסים של הבנק בניכוי נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין). הון הבנק, רובו ככולו, מהווה הון מוחשי לתאריך הדיווח. נציין כי לבנק תמהיל פעילות לא מורכב יחסית ליתר הבנקים במערכת ולאור זאת הבנק כמעט לחלוטין אינו מושפע מהוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנוגע ליישום הוראות באזל III. יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בהנחת יישום מלא של הוראות באזל III ליום 30 בספטמבר 2019 הינו 10.1% וזהו ליחס ההון המדווח בהתאם להוראות היישום הנוכחיות שעומד על שיעור של 10.1% (ביום 31 בדצמבר 2018 עמד יחס הון עצמי רובד 1 ביישום מלא על 10.5%).

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. במסגרת דיוניו על תהליך הערכת נאותות ההון (ICAAP), קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 לפברואר 2019 להתאים את יעד הון עצמי רובד 1 לתוצאות ה- ICAAP ושהחל מה- 1 ליולי 2019 יעד ההון לשנים הקרובות יהיה 10.0% (לעומת 10.5% לסוף שנת 2019 עד כה) ויעד הון כולל 13.5%.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים

שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ- 90% מהפעילות שלהערכתנו הינו בעל פרופיל סיכון נמוך, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ- 90% תיק האשראי של הבנק מובטח בבטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים. כמו כן בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון סיסטמי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתיאבון הסיכון וברצון הבנק לעמוד ביחסי ההון המזערי גם לאחר התממשות תרחישי קיצון, בראייה צופת פני עתיד והמביאה בחשבון את דרישות בנק ישראל. למטרת קביעת משקלי הסיכון, השתמש הבנק עד הדו"ח הכספי ליום 30 לספטמבר 2018 בנתוני סוכנויות דירוג Moody's Investors Service וגם Standard and Poor's Rating Group. בהתחשב בתאבון לסיכון ובשימושי הבנק בדירוגים של סוכנויות הדירוג אישר הדירקטוריון, להשתמש החל מהדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018 רק בדירוגי חברת דירוג אחת - Standard and Poor's Rating Group. להחלטה זו אין השפעה מהותית על יחסי ההון המדווחים.

טבלה מספר 3 – תמצית הרכב ההון הרגולטורי לצורך חישוב יחס הון:

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019
במיליוני ש"ח		
226.8	226.8	226.8
669.5	662.2	703.0
(1.1)	(3.0)	(3.0)
-	-	-
(23.1)	(21.8)	(18.8)
872.1	864.2	908.0
-	-	-
872.1	864.2	908.0
274.9	275.4	248.9
90.6	93.0	101.7
-	-	-
365.5	368.4	350.6
1,237.6	1,232.6	1,258.6

הון עצמי רובד 1

הון מניות רגילות נפרע ופרמיה

עודפים

רווח כולל אחר

מרכיבי הון נוספים

סכומים שהופחתו מהון עצמי רובד 1

סך הכל הון עצמי רובד 1

הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1

סך הכל הון רובד 1

הון רובד 2

מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים

הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס

סכומים שהופחתו מהון רובד 2

סך הכל הון רובד 2

סך הכל הון כולל

לפרוט נוסף ראה טבלה 6 להלן.

טבלה מספר 4 - הרכב ההון הפיקוחי (CC1):

	ליום 30 בספטמבר 2019		ליום 30 בספטמבר 2018		ליום 31 בדצמבר 2018	
	יתרה	לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3	יתרה	לבאזל 3
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם			סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם		סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם	
הפניה למאן הפיקוחי						

1	הון עצמי רובד 1: מכשירים ועודפים	הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1	-	226.8	-	226.8	-	226.8	1+2
			-	703.0	-	662.2	-	669.5	3
			-	(3.0)	-	(3.0)	-	(1.1)	4
			-	-	-	-	-	-	5
			-	926.8	-	886.0	-	895.2	
2	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	הון מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי שאוחדו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מיעוט)	-	-	-	-	-	-	5
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
3	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	התאמות יציבותיות להערכות שווי מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי	-	-	-	-	-	-	6
			-	-	-	-	-	-	7
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
4	הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	נכסים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם	-	-	-	-	-	-	7-8
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
5	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על חויות עתידית של התאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי	-	-	-	-	-	-	9
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
6	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן	-	-	-	-	-	-	10
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
7	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים	-	-	-	-	-	-	11
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
8	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח רווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק	-	-	-	-	-	-	12-13
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
9	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור	-	-	-	-	-	-	14
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
10	הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל הת' לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)	-	-	-	-	-	-	15
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	
			-	-	-	-	-	-	

* לגילוי על הקשר בין המאזן ורכיבי ההון הפיקוחי ראה טבלה CC2 תוספת א' בדוח על הסיכונים השנתי

הרכב ההון הפיקוחי (CC1): (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2018		
יתרה	לבאזל 3	הוראה 202	לפני אימוץ	לטיפול הנדרש	הכפופים	נוכו מההון	סכומים שלא	הפניה למאזן הפיקוחי
יתרה	לבאזל 3	הוראה 202	לפני אימוץ	לטיפול הנדרש	הכפופים	נוכו מההון	סכומים שלא	הפניה למאזן הפיקוחי
במיליוני ש"ח								
-	-	-	-	-	-	-	-	14
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-</					

* לגילוי על הקשר בין המאזן ורכיבי ההון הפיקוחי ראה טבלה CC2 תוספת א' בדוח על הסיכונים השנתי

הרכב ההון הפיקוחי (CC1): (המשך)

[illegible]

* לגילוי על הקשר בין המאזן ורכיבי ההון הפיקוחי ראה טבלה CC2 תוספת א' בדוח על הסיכונים השנתי

הרכב ההון הפיקוחי (CC1): (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2019			ליום 30 בספטמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2018		
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	הפניה למאן הפיקוחי	יורה	יורה	יורה	יורה	יורה
בהתאם לבאזל 3	בהתאם לבאזל 3	בהתאם לבאזל 3						
במיליוני ש"ח								

						הון רובד 2: מכשירים והפרשות
						מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאנים נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו
18A	-	237.7	-	237.4	-	238.9
						מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג' הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתניח
19	(37.2)	37.2	(38.0)	38.0	(10.0)	10.0
20	-	90.6	-	93.0	-	101.7
	<u>(37.2)</u>	<u>365.5</u>	<u>(38.0)</u>	<u>368.4</u>	<u>(10.0)</u>	<u>350.6</u>
						הון רובד 2 לפני ניכויים
						הון רובד 2: ניכויים
						השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף
						החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
						השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
						השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
						ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
						מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
						מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף לעיל
						סך כל הניכויים להון רובד 2
	<u>(37.2)</u>	<u>365.5</u>	<u>(38.0)</u>	<u>368.4</u>	<u>(10.0)</u>	<u>350.6</u>
	<u>(37.2)</u>	<u>1,237.6</u>	<u>(38.0)</u>	<u>1,232.6</u>	<u>(10.0)</u>	<u>1,258.6</u>
		<u>8,338.5</u>		<u>8,255.1</u>		<u>9,023.8</u>
						סך נכסי סיכון משוקללים

* לגילוי על הקשר בין המאזן ורכיבי ההון הפיקוחי ראה טבלה CC2 תוספת א' בדוח על הסיכונים השנתי

הרכב ההון הפיקוחי (CC1): (המשך)

	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
	באחוזים		
56 הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	10.1%	10.5%	10.5%
57 הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	10.1%	10.5%	10.5%
58 ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)	13.9%	14.9%	14.8%

הרכב ההון הפיקוחי (CC1): (המשך)

	ליום 30 בספטמבר 2019	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 31 בדצמבר 2018
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
יתרה	יתרה	יתרה	יתרה
במיליוני ש"ח/באחוזים	במיליוני ש"ח/באחוזים	במיליוני ש"ח/באחוזים	במיליוני ש"ח/באחוזים
דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים	דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים

64	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.9%	9.9%	9.9%
65	יחס הון רובד 1 מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	9.9%	9.9%	9.9%
66	יחס הון כולל מזערי שנקבע על ידי המפקח על הבנקים	13.4%	13.4%	13.4%

סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)

67	השקעות בהון של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים בנקאיים וחברות בנות שלהם), שאינן עולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי והן מתחת לסף ההפחתה	-	-	-
68	השקעות בהון עצמי רובד 1 של תאגידים פיננסיים (למעט תאגידים וחברות בנות שלהם), העולות על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי, והן מתחת לסף ההפחתה	-	-	-
69	זכויות שירות למשכנתאות	-	-	-
70	מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי שהם מתחת לסף ההפחתה	61.5	54.4	49.8
	תקרה להכללת הפרשות ברובד 2			
71	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות תחת הגישה הסטנדרטית, לפני יישום התקרה	101.7	93.0	90.6
72	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 תחת הגישה הסטנדרטית	102.1	96.6	90.6
73	הפרשה כשירה להכללה במסגרת רובד 2 בהתייחס לחשיפות לפי גישת הדירוגים הפנימיים, לפני יישום התקרה	-	-	-
74	התקרה להכללת הפרשה במסגרת רובד 2 לפי גישת הדירוגים הפנימיים	-	-	-

* לגילוי על הקשר בין המאזן ורכיבי ההון הפיקוחי ראה טבלה CC2 תוספת א' בדוח על הסיכונים השנתי

יחס המינוף

[נדבר 3]

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 של המפקח על הבנקים בנושא יחס מינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון. יחס המינוף נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף העלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה, ולחזק את דרישות ההון מבוססות סיכון.

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון (מונה) מחולק במדידת החשיפה (מכנה), כאשר היחס מבוסס באחוזים.

מדידת ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 (ההון הפיקוחי).

מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף תהיה בדרך כלל עקבית עם הערכים החשבונאיים, כאשר:

- חשיפות מאזניות וחשיפות של פריטים שאינם נגזרים יכללו במדידת החשיפות בניכוי הפרשות פרטניות והתאמות שווי.
- לא יותרו קיזוזי הלוואות ופיקדונות.

תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף כאמור החל מיום 1 בינואר 2018, אלא אם התאגיד הבנקאי עמד בדרישה ליחס מינוף כאמור ביום פרסום ההוראה. לאור זאת, הבנק אינו רשאי לרדת מהסף שנקבע בהוראה.

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 עומד ביום 30 בספטמבר 2019 על 6.3%.

טבלה מספר 5 - השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (LR1):

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019
במיליוני ש"ח		
13,292.5	13,657.3	13,693.9
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
779.2	727.8	750.3
67.5	71.2	82.9
14,139.2	14,456.3	14,527.1

סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
ההתאמות בגין השקעות בישויות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או
המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים
פיקוחיים
התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור,
אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמה: עסקאות רכש חוזר
והלוואות מובטחות דומות אחרות)
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ מאזניות
לסכומים שווי ערך אשראי)
התאמות אחרות
חשיפה לצורך יחס המינוף

טבלה מספר 6 - יחס המינוף (LR2):

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019
במיליוני ש"ח		

13,382.7 (23.1)	13,749.2 (21.8)	13,794.6 (18.8)
13,359.6	13,727.4	13,775.8

חשיפות מאזניות
נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות)
סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
סך החשיפות המאזניות (למעט בגין נגזרים
ועסקאות מימון ניירות ערך)

0.3 0.1	0.7 0.4	0.5 0.4
0.4	1.1	1.0

חשיפות בגין נגזרים
עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם
להוראות דיווח לציבור
(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים)
(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי הלקוח)
סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
(קיצוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו)
סך החשיפות בגין נגזרים

-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיצוזים), לאחר התאמות בגין
עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות
מימון ניירות ערך)
חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי בגין נכסי מימון ניירות ערך
חשיפות בגין עסקאות כסוכן

סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך

2,084.0 (1,304.8) 779.2	1,827.3 (1,099.5) 727.8	1,990.6 (1,240.2) 750.3
872.1	864.2	908.0
14,139.2	14,456.3	14,527.1

חשיפות חוץ מאזניות אחרות
חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי)
פריטים חוץ מאזניים

הון וסך החשיפות
הון רובד 1
סך החשיפות

יחס המינוף באחוזים		
6.2%	6.0%	6.3%

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

סיכון אשראי

הלואות לדיור

במסגרת ניהול סיכונים אשראי לדיור, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן האשראי. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

לפרטים נוספים על האשראי לדיור ראה דוח הדירקטוריון [לדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

טבלה מספר 7 - התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים

לשלושה חודשים שמסתיימים ביום					
30/06/19	30/06/19	30/06/19	30/06/19	30/09/19	
במיליוני ש"ח					
375	360	530	433	464	ביצועים במטבע ישראלי
7	5	11	15	3	ביצועים במט"ח
383	364	541	448	467	סך הכל ביצוע (2)
(2%)	(5%)	49%	23%	4%	אחוז השינוי ביחס לתקופה קודמת
33%	32%	33%	31%	33%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
261	251	255	257	259	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
5,238	5,456	5,873	5,896	6,431	הכנסה לנפש בממוצע (בש"ח)
84%	77%	80%	84%	82%	התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV) (2)
16%	23%	20%	16%	18%	60%-0%
(3)0%	(3)0%	(3)0%	(3)0%	(3)0%	75%-61%
					מעל 75%
29%	29%	29%	28%	27%	התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים (2)(4)
100%	100%	100%	100%	100%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
0%	0%	0%	0%	0%	40%-0%
0%	0%	0%	0%	0%	מעל 40%
					מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
40%	44%	44%	43%	43%	התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח):
40%	35%	38%	38%	39%	0-500
20%	21%	18%	19%	18%	500-1,000
765	774	726	738	770	מעל 1,000
					סכום הסכמים ממוצע
9	9	21	9	18	הלואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
22	26	53	22	55	מספר הלואות
					סכום כולל (במיליוני ש"ח)

(1) הלואות חדשות בלבד כולל הלואות לקבוצות רכישה

(2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים

(3) פחות מ-1%

(4) מספרי השוואה הוצגו מחדש

תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. במהלך 2017 עודכן מודל החיתום באופן שאפשר הגדלת סכומי החשיפה ללקוח פרטי עד 150 אלפי ש"ח ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל.

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019 עודכנה מדיניות מתן האשראי ללקוחות קיימים, השינוי במדיניות הביא לגידול בסכום הלוואה ממוצעת ותרמה לגידול בהיקף הביצועים הכולל.

הלוואות אלו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת ההלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

הבנק מנהל מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

יתרת ההלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 30 בספטמבר 2019 עומדת על כ-117.9 מיליוני ש"ח (כ-10% מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 137.2 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018 (כ-13% מיתרת האשראי).

לפרטים אודות תהליך מתן האשראי להלוואות צרכניות סולו, פירוט על סיכונים בתיק, פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון, [ראה דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובדוח הכספי ביניים לרבעון שלישי 2019](#).

אשראי למימון פרויקטי נדל"ן

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיר, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכוני האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

הבנק מנהל נכון ליום 30 בספטמבר 2019, כ-215 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11 אלפי יחידות דיור, מהם כ-72 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-8.1 מיליארד ש"ח, מזה כ-2 מיליארד ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן לקרקעות שזמן השלמת הבנייה הצפוי לא יעלה על 24 חודש מיום מימון הקרקע.

נכון ליום 30 בספטמבר 2019 האשראי שניתן לפרוייקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 34% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי רוב (84%) האשראי הקיים בפרוייקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרוייקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2019 האשראי שניתן לפרוייקטים באזור מרכז הארץ מהווה 58% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 14% בירושלים רבתי ו-28% בשאר הארץ.

לפרטים נוספים, [ראה דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים לשנת 2018](#).

איכות האשראי של חשיפות אשראי (CR1)

[נדבך 3]

טבלה 8 – איכות האשראי של חשיפות אשראי

ליום 30 בספטמבר 2019			
ד	ג	ב	א
יתרות נטו (א+ב-ג)	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו* אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר
10,888.4	111.8	10,821.7	178.5
253.3	-	253.3	-
1,987.5	3.0	1,990.5	0.0
13,129.2	114.8	13,065.5	178.5

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 חשיפות חוץ מאזניות
- 4 סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2018			
ד	ג	ב	א
יתרות נטו (א+ב-ג)	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו* אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר
10,082.5	106.7	9,978.9	210.3
1,300.9	-	1,300.9	-
1,824.4	3.0	1,827.3	0.1
13,207.8	109.7	13,107.1	210.4

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 חשיפות חוץ מאזניות
- 4 סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018			
ד	ג	ב	א
יתרות נטו (א+ב-ג)	הפרשות להפסדי אשראי או ירידות ערך	יתרות ברוטו* אחרים	פגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר
9,908.0	100.9	9,838.3	170.6
956.2	-	956.2	-
2,081.0	3.0	2,083.9	0.1
12,945.2	103.9	12,878.4	170.7

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 חשיפות חוץ מאזניות
- 4 סך הכל

* הסכום הינו הערך החשבונאי, ברוטו לפני הפרשה להפסדי אשראי, מקדמי המרה (CCF) ושיטות להפחתת סיכון אשראי (CRM)

טבלה 9 - נתונים על הפחתת סיכון אשראי (CR3)

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2019								א
ז	ו	ה	ד	ג	ב	2א	1א	
מובטחים								לא מובטחים
מזה: על ידי נגזרי אשראי								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: על ידי ערבויות פיננסיות								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: סכום מובטח								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: יתרה מאזנית								סך הכל יתרה מאזנית
במיליוני ש"ח								
67.5	67.5	0.0	1.4	42.5	104.1	110.1	173.0	10,827.2
-	-	-	-	-	-	-	-	253.3
67.5	67.5	0.0	1.4	42.5	104.1	110.1	173.0	11,080.5
0.3	0.3			0	0	0.3	0.3	178.2

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 סך הכל
- 4 מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

ליום 30 בספטמבר 2018								א
ז	ו	ה	ד	ג	ב	2א	1א	
מובטחים								לא מובטחים
מזה: על ידי נגזרי אשראי								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: על ידי ערבויות פיננסיות								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: סכום מובטח								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: יתרה מאזנית								סך הכל יתרה מאזנית
במיליוני ש"ח								
78.3	78.3	3.2	20.0	42.8	44.4	124.3	142.7	10,046.5
-	-	-	-	-	-	-	-	1,300.9
78.3	78.3	3.2	20.0	42.8	44.4	124.3	142.7	11,347.4
0.0	-			0.0	0.0	-	-	210.3

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 סך הכל
- 4 מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

ליום 31 בדצמבר 2018								א
ז	ו	ה	ד	ג	ב	2א	1א	
מובטחים								לא מובטחים
מזה: על ידי נגזרי אשראי								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: על ידי ערבויות פיננסיות								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: סכום מובטח								סך הכל יתרה מאזנית
מזה: יתרה מאזנית								סך הכל יתרה מאזנית
במיליוני ש"ח								
75.7	75.7	17.7	72.4	32.6	63.5	126.0	211.7	9,797.2
-	-	-	-	-	-	-	-	956.2
75.7	75.7	17.7	72.4	32.6	63.5	126.0	211.7	10,753.4
0.0	-			0.0	0.0	-	-	170.6

- 1 חובות, למעט אגרות חוב
- 2 אגרות חוב
- 3 סך הכל
- 4 מזה: פגום או בפיגור של 90 ימים או יותר

טבלה 10 - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (הגישה הסטדנרטית) (CR5)

[נדבר 3]

ליום 30 בספטמבר 2019												
א	ב	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	
סך הכל סכום חשיפות אשרא (אחרי CCF) (ואחרי CRM)												
משקל סיכון	0%	10%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	250%	1,250%	אחר
סוגי נכסים	במיליוני ש"ח											
1 ריבוניות, הבנקים המרכזיים	2,111.5		21.9	-	-	-	-	-	-	-		2,133.4
2 שלהן ורשות מוניטרית ארצית ישויות סקטור ציבורי (PSE) שאינן ממשלה מרכזית	-		-	-	0.2	-	-	-	-	-		0.2
3 בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים לפיתוח ((MDB))	-		158.4	-	15.2	-	-	-	-	-		173.6
4 חברות ניירות רך תאגידים	-		-	-	-	-	-	-	-	-		-
5 חשיפות קמעונאיות ליחידים	-		48.9	-	-	-	-	2,311.8	4.3	-		2,365.0
6 הלוואות לעסקים קטנים	-		-	-	-	-	-	0.2	-	-		0.2
7 בביטחון נכס למגורים	-		-	-	-	-	-	160.2	0.5	-		1,811.8
8 בביטחון נדל"ן מסחרי	-		-	-	-	-	-	195.6	44.6	-		160.9
9 הלוואות בפיגור	-		-	-	-	-	-	-	-	-		8,475.6
10 נכסים אחרים*	209.4		-	-	-	-	-	261.1	-	61.5		532.0
11א *מזה : בגין מניות												
12 סך הכל	2,320.9		229.2	2,927.3	1,467.0	448.1	5,220.3	2,846.6	131.8	61.5		15,652.7

טבלה 10 - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (המשך) (CR5)

ליום 30 בספטמבר 2018												
א	ב	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	
משקל סיכון	0%	10%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	250%	1,250%	אחר
סוגי נכסים	במיליוני ש"ח											
1 ריבוניות, הבנקים המרכזיים	2,517.0	82.3	-	0.7	-	-	-	-	-	-	-	2,600.0
2 שלהן ורשות מוניטרית ארצית	-	-	-	11.0	-	-	-	-	-	-	-	11.0
ישויות סקטור ציבורי (PSE)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
שאינן ממשלה מרכזית	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים	-	55.9	-	101.7	-	-	-	-	-	-	-	157.6
לפיתוח ((MDB))	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 חברות ניירות רך	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 תאגידים	-	18.8	-	-	-	-	1,877.4	6.3	-	-	-	1,902.5
6 חשיפות קמעונאיות ליחידים	-	-	-	-	-	-	0.2	-	-	-	-	0.2
7 הלואות לעסקים קטנים	-	-	-	-	-	-	1,573.4	76.8	73.7	-	-	1,723.9
8 בביטחון נכס למגורים	-	-	-	-	-	-	143.0	0.4	0.6	-	-	144.0
9 בביטחון נדל"ן מסחרי	-	-	-	-	-	1,347.8	3,217.3	309.5	59.0	-	-	7,931.9
10 הלואות בפיגור	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 נכסים אחרים*	235.7	-	-	-	-	-	-	198.2	-	54.4	-	488.3
11א *מזה : בגין מניות	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12 סך הכל	2,752.7	157.0	2,887.7	1,461.2	110.6	4,933.7	2,462.5	139.6	54.4	-	-	14,959.4

טבלה 10 - חשיפות לפי סוגי נכסים ומשקולות סיכון (המשך) (CR5)

ליום 31 בדצמבר 2018													משקל סיכון	סוגי נכסים	
א	ב	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	אחר			
0%	10%	20%	35%	50%	60%	75%	100%	150%	250%	1,250%	אחר	נא	משקל סיכון	סוגי נכסים	
במיליוני ש"ח															
2,395.5	-	24.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,420.3	1	ריבנויות, הבנקים המרכזיים	
-	-	-	-	11.5	-	-	-	-	-	-	-	11.5	2	שלהן ורשות מוניטרית ארצית	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	ישויות סקטור ציבורי (PSE)	
-	-	314.0	-	11.5	-	-	-	-	-	-	-	325.5	4	שאין ממשלה מרכזית	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	בנקים (לרבות בנקים רב צדדיים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	לפיתוח ((MDB))	
-	-	30.7	-	-	-	-	1,972.3	3.7	-	-	-	2,006.7	7	חברות ניירות רך	
-	-	-	-	-	-	-	0.2	-	-	-	-	0.2	8	תאגידים	
-	-	-	-	-	-	1,448.0	58.9	76.6	-	-	-	1,583.5	9	חשיפות קמעונאיות ליחידים	
-	-	-	-	-	-	162.6	0.2	0.7	-	-	-	163.5	10	הלוואות לעסקים קטנים	
-	-	-	2,867.6	1,399.4	194.4	3,442.6	298.8	39.7	-	-	-	8,242.5	11	בביטחון נכס למגורים	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	בביטחון נדל"ן מסחרי	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	הלוואות בפיגור	
251.0	-	-	-	-	-	-	204.7	-	51.3	-	-	507.0	14	נכסים אחרים*	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	נכסים אחרים*	
2,646.5	369.5	2,867.6	1,422.4	194.4	5,053.2	2,535.1	120.7	51.3	15,260.7				16	מזה : בגין מניות	
													17	סך הכל	

סיכון אשראי של צד נגדי

[נדבר 3]

סיכון צד נגדי הינו סיכון להפסד עקב כשל של צד נגדי לעסקה לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

סיכון סליקה הוא הסיכון להפסד שעלול להיווצר כאשר צד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה, זאת על אף שהבנק מילא את חלקו בעסקה והעביר לצד הנגדי את התשלום. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

טבלה 11 – ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1)

[נדבר 3]

ליום 30 בספטמבר 2019			
א	ב	ה	ו
חשיפה פוטנציאלית			
עלות שחלוף	עתידי	EAD לאחר CRM	RWA
במיליוני ש"ח			
0.5	1.6	11.0	2.2
-	-	-	-
0.5	1.6	11.0	2.2

- 1 שיטת החשיפה הנוכחית
- 3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
- 6 סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2018			
א	ב	ה	ו
חשיפה פוטנציאלית			
עלות שחלוף	עתידי	EAD לאחר CRM	RWA
במיליוני ש"ח			
0.8	11.9	14.5	2.9
-	-	-	-
0.8	11.9	14.5	2.9

- 1 שיטת החשיפה הנוכחית
- 3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
- 6 סך הכל

טבלה 11 – ניתוח חשיפה לסיכון אשראי של צד נגדי (CCR) לפי גישה פיקוחית (CCR1) (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
א	ב	ה	ו
עלות שחלוק	חשיפה פוטנציאלית		RWA
	עתידי	EAD לאחר CRM	
	במיליוני ש"ח		
1.3	8.0	18.1	3.7
-	-	-	-
1.3	8.0	18.1	3.7

- 1 שיטת החשיפה הנוכחית
- 3 הגישה המקיפה להפחתת סיכון אשראי (לעסקאות מימון ניירות ערך (SFT))
- 6 סך הכל

טבלה 12 – הקצאת הון בגין התאמת שערור לסיכון אשראי (CVA) (CCR2)

[נדבר 3]

ליום 30 בספטמבר 2019	
א	ב
EAD לאחר CRM	RWA
במיליוני ש"ח	
18.1	225.7

- 3 סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

ליום 30 בספטמבר 2018	
א	ב
EAD לאחר CRM	RWA
במיליוני ש"ח	
18.8	235.2

- 3 סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

ליום 31 בדצמבר 2018	
א	ב
EAD לאחר CRM	RWA
במיליוני ש"ח	
38.9	486.0

- 3 סך כל התיקים שמחשבים בגינם CVA לפי הגישה הסטנדרטית

טבלה 13 - סיכון שוק בגישה סטנדרטית (MR1)

[נדבר 3]

ליום 31 בדצמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2018	ליום 30 בספטמבר 2019
א	א	א
סכומים	סכומים	סכומים
במיליוני ₪		
1.7	1.2	1.3
0.0	1.4	1.0
0.8	0.8	1.1
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
2.5	3.4	3.5

מוצרים ישירים (outright products)

- 1 סיכון שיעור ריבית (כללי וספציפי)
- 2 סיכון פוזיציה במניות (כללי וספציפי)
- 3 סיכון שער חליפין
- 4 סיכון סחורות

אופציות

- 5 הגישה הפשוטה
- 6 גישת דלתה-פלוס
- 7 גישת התרחישים

איגוח

- 8
- 9 סך הכל

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" (LCR) של הפיקוח על הבנקים אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן חישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות פעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם, וכן הוגדר תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה).

תזרים זה כולל, בין היתר, משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נקבעו בהוראה. בהתאם, שינוי בהיקף הנכסים הנזילים או בהרכבם, שינוי בהיקף הפיקדונות בכל אחד מסוגי הפיקדונות המוגדרים בהוראה, שינויים בהיקף מסגרות האשראי והערבויות מולם יש לשמור נזילות וכיצא בזה יכולים להביא לשינוי היחס. ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 שונה מהמודלים הפנימיים החלים בבנק. היחס הממוצע במהלך הרבעון האחרון עומד על 261%, כאשר הדרישה המזערית היא 100% (בתקופה של רבעון שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 היחס הממוצע עמד על 325%). הירידה ביחס היא כתוצאה מירידה בנכסים הנזילים.

הבנק מנהל מעקב אחר ריכוזיות מקורות המימון בחתכים שונים, הן בשקלים והן במטבע-חוץ, ועומד במגבלות הפנימיות בנושא.

טבלה מספר 14 – מתכונת גילוי על יחס כיסוי הנזילות (LIQ1) [נדבך 3]

מאוחד	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
30.09.2019	
סך ערך לא משוקלל ¹	סך ערך משוקלל ²
(ממוצע)	(ממוצע)
במיליוני ש"ח	

סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה		
1	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	-
תזרימי מזומנים יוצאים		
2	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:	8,985.9
3	פיקדונות יציבים	490.7
4	פיקדונות פחות יציבים	2,034.3
4א	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין 221)	6,461.0
5	מימון סיטונאי בלתי מובטח	1,017.4
6	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים	0.0
7	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	981.5
8	חובות לא מובטחים	35.9
9	מימון סיטונאי מובטח	0.0
10	דרישות נזילות נוספות, מזה:	2,053.8
11	תזרימי יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	28.5
12	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב	0.0
13	קווי אשראי ונזילות	1,774.6
14	מחויבויות מימון חוזיות אחרות	0.0
15	מחויבויות מימון מותנות אחרות	250.7
16	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	-
תזרימי מזומנים נכנסים		
17	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)	0.0
18	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	399.8
19	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	158.2
20	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	558.1
		397.7
סך ערך מותאם³		
		1,944.1
		751.8
		261%
21	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
22	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו	
23	יחס כיסוי נזילות (%) (LCR)	

1. ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
2. ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס או יוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
3. ערכים מתאים יחושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו(2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים). להגדרה של נכסי רמה 1, רמה 2 ורמה 2א ראה נוהל בנקאי תקין 221.

טבלה מספר 14 – מתכונת גילוי על יחס כיסוי הנזילות (LIQ1) (המשך)

[נדבר 3]

מאוחד	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
31.12.2018	
סך ערך לא משוקלל ¹ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ² (ממוצע)
במיליוני ש"ח	

-	2,174.6
8,625.5	477.6
514.4	25.7
2,152.3	273.1
5,958.8	178.8
1,238.1	669.8
0.0	0.0
1,160.8	585.2
77.2	77.2
-	-
1,963.7	206.5
65.9	65.9
0.0	0.0
1,662.9	122.7
0.0	0.0
235.0	17.9
-	1,353.9
0.0	0.0
745.4	589.5
88.3	88.3
833.7	677.8

סך ערך מותאם ³
2,174.6
676.0
325%

סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה	
1 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
תזרימי מזומנים יוצאים	
2 פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:	
3 פיקדונות יציבים	
4 פיקדונות פחות יציבים	
א4 פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים (סעיף 84 להוראה ניהול בנקאי תקין 221)	
5 מימון סיטונאי בלתי מובטח	
6 פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים	
7 פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)	
8 חובות לא מובטחים	
9 מימון סיטונאי מובטח	
10 דרישות נזילות נוספות, מזה:	
11 תזרימי יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות	
12 תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב	
13 קווי אשראי ונזילות	
14 מחויבויות מימון חוזיות אחרות	
15 מחויבויות מימון מותנות אחרות	
16 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים	
תזרימי מזומנים נכנסים	
17 הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)	
18 תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן	
19 תזרימי מזומנים נכנסים אחרים	
20 סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים	
21 סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)	
22 סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו	
23 יחס כיסוי נזילות (%) (LCR)	

1. ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
2. ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרימים נכנס או יוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
3. ערכים מתאים יחושבו לאחר הפעלת (1) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרימים נכנס ויוצא (2) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים). להגדרה של נכסי רמה 1, רמה 2 ורמה 2 ראה נהל בנקאי תקין 221.

הבנק ממשיך באסטרטגיה, שהחלה לפני מספר שנים, של התמקדות בגיוס מקורות ממשקי בית תוך חתירה להרחבת בסיס המפקידים וגרעון הפיקדונות. בשל ההנחה כי הישענות רחבה על מפקידים קטנים (משקי בית) תתרום ליציבות מקורות המימון ובכך לחוסנו של הבנק ולשיפור פרופיל הנזילות שלו, הבנק הקצה משאבים לטובת גיוס ממשקי בית. הבנק מגוון את סל המוצרים המוצע למשקי בית ופועל לשיפור מתמשך ביכולת הגיוס שלו מאפיק זה.

ניהול סיכון הנזילות וסיכון מימון

[נדבר 3]

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו. קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו. הערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים ולשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

יחס מימון יציב (NSFR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב, לפי מקדמי הוראות באזל, עמד ביום 30 בספטמבר 2019 על 131% בהשוואה ל- יחס של 141% בסוף שנת 2018.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ- 72% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ- 82% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ- 56% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מ' ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

טבלה מספר 15 - מילון מונחים

לפירוט מילון המונחים [ראה דוח על הסיכונים \(גילוי בהתאם לנדבך 3\) לשנת 2018 של הבנק.](#)

טבלה מספר 16 - אינדקס

[EDTF]

מ	<u>מגבלות, 13</u>	א	<u>אינדקס, 3, 37</u>
	<u>מדדי ביצוע עיקריים, 3</u>		<u>אשראי לדיור, 23</u>
	<u>מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים, 13</u>		
	<u>מינוף, 9, 21, 22</u>	ב	<u>באזל, 5, 13, 33</u>
	<u>מיסים נדחים, 16, 17, 20</u>		<u>בטחונות, 22</u>
	<u>מסגרות אשראי, 33</u>		
	<u>מפקידים גדולים, 36</u>		
נ		ה	
	<u>נגזרים, 16, 21, 22</u>		<u>הון מניות, 15, 16, 18</u>
	<u>נזילות, 33, 36</u>		<u>הון עצמי רובד 1, 9, 13, 15, 16, 17, 20</u>
	<u>ניירות ערך, 21, 22</u>		<u>הון רובד 2, 13, 15, 19</u>
ס			<u>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, 13</u>
	<u>סיכון אשראי, 22, 23</u>		
ש			
	<u>שווי הוגן, 15, 16, 30</u>		